

Grundläggande granskning

2022

Revisionsrapport
Hallstahammars kommun

KPMG AB

2023-03-22

Antal sidor 11

Hallstahammars kommun
Grundläggande granskning 2022

2023-03-22

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Kommunstyrelsen	5
3.1.1	Bedömning	5
3.2	Barn- och utbildningsnämnden	6
3.2.1	Bedömning	7
3.3	Bygg- och miljönämnden	7
3.3.1	Bedömning	7
3.4	Kultur- och fritidsnämnden	8
3.4.1	Bedömning	8
3.5	Socialnämnden	9
3.5.1	Bedömning	9
3.6	Tekniska nämnden	10
3.6.1	Bedömning	10
4	Slutsats och rekommendationer	11

1 Sammanfattning

KPMG har på uppdrag av Hallstahammars kommuns förtroendevalda revisorer genomfört en grundläggande granskning avseende år 2022. Uppdraget ingår i revisionsplan för år 2022.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnder och styrelse i Hallstahammars kommun i allt väsentligt skapat förutsättningar för tillräcklig styrning och uppföljning av verksamheten.

Enligt det reglemente för intern kontroll¹ vi tagit del av utläses att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att tillse att det ska finnas en god intern kontroll, samt att det i detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontroll finns i kommunen. Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde, där lokala anvisningar för den interna kontrollen ska utformas.

Vi noterar att arbetet med intern kontroll ser olika ut för nämnderna i Hallstahammars kommun, vilket vi bedömer som bristfälligt.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen och nämnderna att:

- Arbeta vidare med de områden i respektive styrelse/nämnds intern kontrollplan där arbetet inte kunnat slutföras under 2022.
- Arbeta kommungemensamt för att på ett likartat sätt säkerställa arbetet med intern kontroll.

¹ Reglemente för intern kontroll i Hallstahammars kommun med kommentarer

2 Bakgrund

Vi har av de förtroendevalda revisorerna i Hallstahammars kommun fått i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionsred. Av god revisionsred framgår att granskningen ska vara så omfattande att revisorerna årligen kan pröva och uttala sig om ansvarstagandet för samtliga nämnder och styrelser. Revisorerna ska genom sin granskning pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen har varit att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och uppdrag?
- Har styrelsen/nämnden säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat?
- Har styrelsen/nämnden ett system för att säkerställa en god intern kontroll?
- Är styrelsens/nämndens beslutsunderlag och protokoll tydliga?
- Är styrelsens/nämndens fördelning av ansvar och befogenheter tydliga?
- Har styrelsen/nämnden system för att säkerställa efterlevnad av lagar och regler?

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

— Kommunallagen 6 kap § 6. "Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt";

— Tillämpbara interna regelverk och policyer.

2.3 Metod

Den grundläggande granskningen är bred och har omfattat flera delar; protokollsgranskning, dokumentstudier samt nämnddialoger.

3 Resultat av granskningen

3.1 Kommunstyrelsen

Måluppfyllelse, Ekonomi samt Intern kontroll

Kommunstyrelsen har i sin verksamhetsberättelse för 2022 bedömt och kommenterat fem nämndspecifika mål under kapitel fyra. Uppföljning av verksamheten: *Ökat engagemang, delaktighet och samverkan kring kommunens utveckling för social hållbarhet, Ett företagsklimat i toppklass som genererar fler arbetstillfällen och ett varierat utbud av varor och tjänster, Att arbetsgivaren Hallstahammars kommun ska ha ett bra och utvecklande arbetsklimat som skattas högt av medarbetarna, Att bli en miljövänlig och klimatneutral kommun samt Samhällsplanering som möjliggör ett brett utbud av boendemiljöer i alla kommundelar som främjar god livskvalitet och motverkar segregation.*

Samtliga nämndspecifika mål bedöms i helhet som delvis uppfyllda. För det femte nämndmålet beskriver kommunstyrelsen att det finns relativt stora utmaningar att nå måluppfyllelse fullt ut på detta mål, då flera av indikatorerna kopplat till segregation är komplexa och svåra att direkt påverka som kommun.

För 2022 redovisar kommunstyrelsen ett överskott på +5,4 miljoner kronor. Det är fortsatt en obalans i budget när det gäller IT-verksamheten, -3,3 miljoner kronor, och kollektivtrafiken, -6,1 miljoner kronor. Kollektivtrafiken har under året haft höga indexeringskostnader till följd av ökade bränslepriser. Dessa obalanser uppvägs i år av överskott inom både stadsnät, +10,6 miljoner kronor, samt förvaltning och politik, +4,2 miljoner kronor. Överskottet inom förvaltning och politik är på personalkostnader till följd av vakanser samt reavinster till följd av försäljning av exploateringsstomter på området Hackspetten.

Kommunstyrelsen redovisar i årsrapporten för 2022 kommungemensamma kontrollpunkter för intern kontroll. Vi kan inte utläsa ifall kommunstyrelsen har nämndspecifika kontrollmoment.

3.1.1 Bedömning

Vi konstaterar att kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 5,4 mkr för 2022.

Vi bedömer att kommunstyrelsen har säkerställt god redovisning av måluppfyllelse för 2022. Vad gäller nämndens uppföljning av intern kontroll bedöms denna vara tillräcklig. Avseende delegationsordning och underskriftsbemyndigande har inga direkta insatser gjorts under 2022 på grund av vakanser inom nämndkansliet, och området tas med till intern kontrollplan för 2023.

3.2 Barn- och utbildningsnämnden

Måluppfyllelse, Ekonomi samt Intern kontroll

Barn- och utbildningsnämnden har i sin verksamhetsberättelse för 2022 bedömt och kommenterat fyra nämndspecifika mål under kapitel 4. Uppföljning av verksamheten: *Fördjupat samarbete med delat ansvar mellan skola och vårdnadshavare, alla verksamheter ska ha tillgång till digital läroplattform, antalet elever med behörighet till gymnasieskolan ökar och fler elever följer gymnasieutbildningen samt alla barn och elever och personal känner trivsel, trygghet och arbetsro.*

Nämndmålen är bedömda och kommenterade utifrån indikatorer och nyckeltal. Första nämndmålet bedöms som uppfyllt, och utfallet på fyra av sex nyckeltal är högre än föregående år. Andra nämndmålet bedöms som delvis uppfyllt. För de nyckeltal som inte uppfylls förklaras detta med att kommande upphandling av ny läroplattform ska implementeras senast höstterminen 2024/vårterminen 2025 samt att den digitala kompetensen hos personalen för förskolan kommer att sättas som fokusområde för kommande läsår. Tredje nämndmålet är även det bedömt som delvis uppfyllt med kommentarer kring förbättringspunkter. Fjärde nämndmålet har tre indikatorer som bedöms som uppfyllda, samt två som bedöms som delvis uppfyllda. En av anledningarna till att indikatorn progression för måluppfyllelse inte bedöms som uppfylld är att man inte haft möjlighet att kartlägga årskurs 1 i grundsärskolan då det inte fanns några elever det läsåret.

För 2022 redovisar barn- och utbildningsnämnden ett överskott på 6,7 mkr. Det är främst intäkterna som avviker från budget och lämnar ett överskott på 6,4 mkr. Avgifter och bidrag redovisar en avvikelse i förhållande till budget på +2,2 mkr. Osäkerhet kring statens ersättningar för höga sjuklönekostnader i samband med pandemin bidrog till att intäkten inte budgeterades men har ökat nämndens intäkter med 2,8 miljoner kronor. I avvikelsen ingår också statsbidrag där bland annat bidraget för karriärtjänster sänktes från höstterminen medan förskolan tilldelades ett högre belopp för kvalitetshöjande åtgärder. Momsåtersökning för köpta platser i enskild regi, främst i gymnasieskolan har påverkat intäkterna positivt.

De kommungemensamma kontrollmoment samt de nämndspecifika kontrollmoment som angetts i barn- och utbildningsnämndens internkontrollplan för 2022 har redovisats. I årsrapporten från nämnden redogörs de kontrollmål som i den interna kontrollplanen ska avrapporteras vid det tillfället. Information om övriga avrapporteringar under året framgår även i årsrapporten.

3.2.1 Bedömning

Vi konstaterar att barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 6,7 mkr för 2022.

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden har säkerställt god redovisning av måluppfyllelse för 2022. Vad gäller uppföljning av intern kontroll bedöms denna vara betryggande. Nämnden har genomfört systematiska kontroller under året samt redovisar kontrollmomenten i årsrapporten.

3.3 Bygg- och miljönämnden

Måluppfyllelse, Ekonomi samt Intern kontroll

Bygg- och miljönämnden har i sin verksamhetsberättelse för 2022 bedömt och kommenterat två nämndspecifika mål under kapitel 4. Uppföljning av verksamheten: *Bygg- och miljönämnden ska vara en tillgänglig, effektiv och rättssäker myndighet för alla samt Bygg- och miljönämnden arbetar aktivt för hållbar samhällsutveckling där fokus ligger på vattenkvalitet, människors hälsa och boendemiljö.*

Det första nämndmålet bedöms av nämnden uppnå god måluppfyllnad och nära grönt på alla indikatorer där man har full rådighet, dvs tillsyn och kontroll. För det andra nämndmålet bedömer nämnden att måluppfyllnad totalt sett är låg. Färre mantimmar på grund av sjukfrånvaro är en grundorsak till detta. Implementering av den nya taxan samt åtföljande riskklassningarna tog mycket tid i början av året. Fler klagomål än tidigare har tagit mer tid i anspråk än planerat, vilket har resulterat i mindre tid för planerad tillsyn. Klagomålsärenden har under hösten kartlagts bättre så att beredskapen ska vara bättre underbyggd inför 2023.

För 2022 redovisar bygg- och miljönämnden ett överskott på 2 mkr. Personalkostnaderna ligger på ett överskott på ca 1 mkr och förklaras av sjukfrånvaron, vakans och tjänstledighet som fortsatt under hösten. På kostnadssidan finns ett överskott på ca 2 miljoner kr under posten bidrag, vilket avser bostadsanpassningskostnader.

Bygg- och miljönämnden redovisar i årsrapporten för 2022 kommungemensamma kontrollpunkter för intern kontroll. Vi kan inte utläsa ifall bygg- och miljönämnden har nämndspecifika kontrollmoment.

3.3.1 Bedömning

Vi konstaterar att bygg- och miljönämnden redovisar ett överskott på 2 mkr för 2022.

Vi bedömer att bygg- och miljönämnden har säkerställt god redovisning av måluppfyllelse för 2022. Vad gäller nämndens uppföljning av intern kontroll bedöms denna vara tillräcklig.

3.4 Kultur- och fritidsnämnden

Måluppfyllelse, Ekonomi samt Intern kontroll

Kultur- och fritidsnämnden har i sin verksamhetsberättelse för 2022 bedömt och kommenterat fyra nämndspecifika mål under kapitel fyra, Uppföljning av verksamheten: *Öka samverkan för att erbjuda attraktiva natur-, kultur-, fritids-, och idrottsupplevelser för alla, Prioritera barns och ungdomars förutsättningar till en utvecklande fritid, Ha ett levande kulturhus och attraktiva mötesplatser samt Utveckla samverkan för ökad turism.*

Nämndmålen är bedömda utifrån indikatorer och nyckeltal. För nästintill samtliga indikatorer har utfallet för 2022 förbättrats sen föregående år. För en indikator: *Tillgänglighet och inkludering*, är målet ej uppfyllt. Detta för att arbetet ej är uppstartat.

För 2022 redovisar kultur- och fritidsnämnden ett underskott på 0,65 mkr. Nämndens intäkter blev 1,2 miljoner kronor lägre än budgeterat. Vallmobadet är stängt för renovering från hösten 2022 och öppnar igen år 2024 och under denna tid har man endast en begränsad verksamhet som är förlagd till Sporthallen. När badet håller stängt så tappar Vallmobadet intäkter och redovisar år 2022 ett underskott mot budget med -1,0 miljon kronor. Det stora tappet är på intäktssidan, -1,3 miljoner kronor, och förklarar den stora avvikelsen mot budget.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar inga nämndspecifika kontrollmoment i sin interna kontrollplan. Kultur- och fritidsnämnden har inget avsnitt om återrapportering av intern kontroll i sin årsrapport.

Vid faktakontroll förklarar kultur- och fritidsförvaltningen att de kommunövergripande kontrollpunkterna genomförs och ansvaras för av kommunstyrelseförvaltningen och att kultur- och fritidsnämndens interna kontroll därmed är redovisad genom kommunstyrelsens årsrapport. Det förklaras även att mallen för årsrapporten inte innehåller avsnitt om intern kontroll, men att man tar med sig detta i arbetet framåt.

3.4.1 Bedömning

Vi konstaterar att kultur- och fritidsnämnden redovisar ett underskott på 0,65 mkr för 2022.

Vi bedömer att kultur- och fritidsnämnden har säkerställt god redovisning av måluppfyllelse för 2022. Vad gäller nämndens uppföljning av intern kontroll bedöms denna vara bristfällig, då det saknas uppgifter om intern kontroll vid rapporteringstillfälle och vi betonar vikten av att det inför 2023 återrapporteras på samma sätt som övriga nämnder.

3.5 Socialnämnden

Måluppfyllelse, Ekonomi samt Intern kontroll

Socialnämnden har i sin verksamhetsberättelse för 2022 bedömt och kommenterat sex nämndspecifika mål under kapitel fyra, Uppföljning av verksamheten: *Alla brukare inom socialnämndens verksamheter ska uppleva trygghet, självbestämmande och en hög grad av nöjdhet, Socialnämndens behov av personal ska tryggas och kompetensen stärkas, Socialnämnden ska öka den enskildes möjligheter till sysselsättning och utbildning, Socialnämnden ska bidra till att den psykiska hälsan hos ungdomar, unga vuxna och äldre ska stärkas, Socialnämnden ska minska sin miljöpåverkan samt Socialnämnden ska ha kostnadseffektiva lösningar.*

Socialnämndens resultat på indikatorer och mål är en sammanställning av verksamhetsområdenas resultat. Sammantaget kan socialnämndens verksamheter uppvisa en samlad hög grad av måluppfyllelse för år 2022. Socialnämnden har inga mål som bedöms som ej uppfyllda.

För 2022 redovisar socialnämnden ett överskott på 22,2 mkr. Intäktsposten avgifter och bidrag avviker kraftigt mot budget och mot förra årets utfall, främst beror detta på att LSS-verksamhetens assistansersättning från Försäkringskassan minskat. Tillfälliga statsbidrag samt ersättningar från Migrationsverket i samband med Ukrainakrisen visar på ett stort överskott i förhållande till budget men service- och omvårdnadsintäkterna inom äldreomsorgens särskilda boenden visar på ett underskott.

Socialnämnden redovisar i årsrapporten för 2022 dess kontrollpunkter för intern kontroll. Huvudprincipen är att granskningsområdena kvarstår tills dess att alla kontrollerade enheter är godkända, och flera punkter föreslås att kvarstå under kommande år. Socialnämnden redovisar resultatet för samtliga kontrollpunkter inom respektive granskningsområde som varit aktuella under 2022, under följande områden: *Individ- och familjeomsorgen, Arbete och utbildning, Särskilt boende, Stöd i eget boende samt LSS.* För de kontrollmoment som inte bedömts som godkända har handlingsplaner tagits fram eller ska tas fram. Vi kan inte utläsa att de kommungemensamma kontrollmomenten redogörs för i intern kontrollplanen eller årsrapporten.

3.5.1 Bedömning

Vi konstaterar att socialnämnden redovisar ett överskott på 22,2 mkr för 2022.

Vi bedömer att socialnämnden har säkerställt god redovisning av måluppfyllelse för 2022. Vad gäller nämndens internkontroll bedöms denna vara betryggande. Nämnden har genomfört systematiska kontroller under året samt flyttar över de kontrollpunkter som ej godkänts till nästkommande år. Vi kan däremot inte utläsa att socialnämnden bedömt och kontrollerat de kommungemensamma kontrollmomenten.

3.6 Tekniska nämnden

Måluppfyllelse, Ekonomi samt Intern kontroll

Tekniska nämnden har i sin verksamhetsberättelse för 2022 bedömt och kommenterat tre nämnds-specifika mål under kapitel fyra, Uppföljning av verksamheten: *Kommunala offentliga platser skall hållas i sådant skick att de uppmuntrar till vistelse, VA-kretsloppet skall vara effektivt, säkert och av hög kvalitet samt Kommunala verksamheters resurs- och energianvändning skall minska.*

Fyra av indikatorerna bedöms som ej uppfyllda. I de flesta fall bedöms indikatorerna som delvis uppfyllda, men det saknas även nyckeltal från såväl 2021 som 2022 i matriserna.

För 2022 redovisar tekniska nämnden ett underskott på 16,6 mkr. De stora posterna förklaras av intäktsbortfall, energikostnader samt stigande kostnader för material och HVO-diesel. Även akuta felavhjälpande kostnader på fastigheter har ökat med anledning av deras status.

Tekniska nämnden redovisar i årsrapporten för 2022 dess nämnds-specifika kontrollpunkter för intern kontroll. Vi kan däremot inte utläsa att det gjorts rapportering av de kommunövergripande kontrollmomenten.

3.6.1 Bedömning

Vi konstaterar att tekniska nämnden redovisar ett underskott på 16,6 mkr för 2022.

Vi bedömer att tekniska nämnden har säkerställt god redovisning av måluppfyllelse för 2022. Vad gäller nämndens internkontroll bedöms denna till viss del uppfylld, men vi bedömer det vara en brist att de kommunövergripande kontrollmomenten saknar återrapporering.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnder och styrelse i Hallstahammars kommun i allt väsentligt skapat förutsättningar för tillräcklig styrning och uppföljning av verksamheten.

Enligt det reglemente för intern kontroll² vi tagit del av utläses att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att tillse att det ska finnas en god intern kontroll, samt att det i detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontroll finns i kommunen. Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde, där lokala anvisningar för den interna kontrollen ska utformas.

Vi noterar att arbetet med intern kontroll ser olika ut för nämnderna i Hallstahammars kommun, vilket vi bedömer som bristfälligt.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen och nämnderna att:

- Arbeta vidare med de områden i respektive styrelse/nämnds intern kontrollplan där arbetet inte kunnat slutföras under 2022.
- Arbeta kommungemensamt för att på ett likartat sätt säkerställa arbetet med intern kontroll.

Datum som ovan

KPMG AB

Andrea Ax Karlsén

Verksamhetsrevisor

Anders Petersson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta

² Reglemente för intern kontroll i Hallstahammars kommun med kommentarer

Hallstahammars kommun
Grundläggande granskning 2022

2023-03-22

dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.